

## Budapešto deklaracija dėl Naujojo Europos konkurencingumo susitarimo

Po niokojančių ekstremalių meteorologinių reiškinių Ispanijoje reiškiamo gilią užuojautą ir solidarizuojamės su Ispanijos žmonėmis, visų pirma su aukų šeimomis ir draugais.

\*

\*\*

Atsižvelgdami į naujas geopolitines aplinkybes ir ekonominius bei demografinius iššūkius, mes, Europos Sąjungos vadovai, esame pasiryžę užtikrinti mūsų bendrą ekonominę gerovę, didinti mūsų konkurencingumą, paversdami ES pirmuoju neutralaus poveikio klimatui žemynu pasaulyje ir užtikrindami ES suverenumą, saugumą, atsparumą ir pasaulinę įtaką. Remdamiesi Versalyje pradėtu ir toliau Granadoje, Briuselyje ir pagal Strateginę darbotvarkę tęstu darbu, užtikrinsime, kad Sąjunga taptų konkurencingesnė, našesnė, novatoriškesnė ir tvaresnė, pasitelkdami ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą ir užtikrindami konvergenciją bei vienodas sąlygas tiek Sąjungoje, tiek visame pasaulyje.

Palankiai vertiname Enrico Letta ataskaitą „Daug daugiau nei rinka“ ir Mario Draghi ataskaitą „Europos konkurencingumo ateitis“, kuriose nustatyti svarbiausi iššūkiai ir pateikiamos į ateitį orientuotos rekomendacijos. Jos yra tvirtas pagrindas, kuriuo remdamiesi padarysime plataus užmojo pažangą savo darbe. Atsižvelgsime į jose išdėstytus įspėjimus. Būtina, kad skubiai panaikintumėme inovacijų ir našumo atotrūkį tiek tarp mūsų ir pasaulinių konkurentų, tiek ES viduje. Dirbsime vieningai ir solidariai, siekdami naudoti visiems ES piliečiams, žmonėms ir valstybėms nares.

Siekiant didinti mūsų konkurencingumą, visos priemonės ir politika turi būti naudojamos visapusiškai ir nuosekliai tiek ES, tiek valstybių narių lygmenimis. Įprastinės veiklos scenarijus jau nebetinka. Šiandien pabrėžiame, kad reikia skubiai imtis ryžtingų veiksmų šioms iššūkiams įveikti, ir raginame ryžtingai dėti bendras pastangas, susijusias su toliau nurodytais konkurencingumą skatinančiais veiksniais, remiantis 2024 m. balandžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadomis:

1. pastangų intensyvinimas siekiant užtikrinti visapusiškai veikiančią bendrąją rinką ir išnaudoti visą jos, kaip pagrindinio inovacijas, investicijas, konvergenciją, augimą, junglumą ir ekonominį atsparumą skatinančio veiksnio, potencialą. Šiuo tikslu prašome Komisijos iki 2025 m. birželio mėn. pateikti naują išsamią horizontaliąją bendrosios rinkos stiprinimo strategiją, įskaitant veiksmų gaires, nustatant aiškius terminus ir etapus;
2. ryžtingų veiksmų vykdymas siekiant iki 2026 m. sukurti santaupų ir investicijų sąjungą ir skubios pažangos, susijusios su kapitalo rinkų sąjunga, darymas. Taip bus sukurtos iš tiesų integruotos Europos kapitalo rinkos, prieinamos visiems piliečiams ir žmonėms, visų pirma MVĮ ir startuoliams. Tai turėtų sudaryti sąlygas mūsų novatoriškoms įmonėms plėstis. Be to, didesnės investicijos į nuosavą kapitalą padėtų užtikrinti ES konkurencingumą ypatingos svarbos technologijų srityje. Be to, siekiant užbaigti kurti bankų sąjungą, reikia toliau daryti pažangą;
3. mūsų pramonės atsinaujinimo ir dekarbonizacijos užtikrinimas ir sąlygų ES išlikti įtakinga jėga pramonės ir technologijų srityse sudarymas. Šiuo tikslu, kad užtikrintume pagrindinių ateities technologijų plėtrą, parengsime Europos pramonės politiką, ypatingą dėmesį skirdami tradiciniams pramonės sektoriams, kuriuose vyksta pertvarka. Prašome Komisijos prioritetu tvarka pateikti visapusišką pramonės strategiją, skirtą konkurencingoms pramonės šakoms ir kokybiškoms darbo vietoms;
4. paprastinimo revoliucijos pradėjimas, aiškos, paprastos ir pažangios reglamentavimo sistemos užtikrinimas žmonėms ir labai smarkus administracinės, reglamentavimo ir ataskaitų teikimo naštos sumažinimas, visų pirma MVĮ. Turime pasitelkti pasitikėjimu grindžiamą įgalinančią mąstyseną, kad verslas galėtų klestėti be perteklinio reglamentavimo. Pagrindiniai tikslai, kuriuos Komisija turi nedelsiant įgyvendinti, yra, be kita ko, per pirmąjį 2025 m. pusmetį pateikti konkrečių pasiūlymų dėl ataskaitų teikimo reikalavimų sumažinimo bent 25 % ir į savo pasiūlymus įtraukti biurokratizmo ir konkurencingumo poveikio vertinimus;
5. mūsų gynybos parengties ir pajėgumų didinimas, visų pirma atitinkamai stiprinant mūsų gynybos technologinę ir pramoninę

bazę[1]. Šiuo atžvilgiu vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija nedelsdami pristatys parengtus viešojo ir privačiojo finansavimo variantus. Taip pat išnaudosime kosmoso pramonės potencialą;

6. užtikrinimas, kad Europa pasauliniu mastu užimtų pirmaujančią poziciją mokslinių tyrimų ir inovacijų, ypač perversminių technologijų, srityje, ir tikslo iki 2030 m. pasiekti 3 % BVP išlaidų moksliniams tyrimams ir plėtrai įgyvendinimas. Esame pasirengę dirbti prie Enrico Letta pasiūlymo dėl „penktosios laisvės“, kad bendrojoje rinkoje būtų stiprinami moksliniai tyrimai, inovacijos ir švietimas;

7. dvejojo tikslo – strateginio energetinio suverenumo ir poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. – siekimas. Šiuo tikslu sukursime tikrą energetikos sąjungą, kuriai visų pirma bus būdinga visiškai integruota ir sujungta energijos rinka; tai padarysime dekarbonizuodami mūsų energijos rūšių derinį ir tiekdami įperkama ir švarią energiją visiems mūsų piliečiams ir įmonėms. Siekiant reaguoti į padėtį, susidariusią dėl didelių ir nepastovių elektros energijos kainų Europoje, ir į jas lėmusias priežastis bus imtasi skubių priemonių;

8. labiau žiedinės ir efektyviau išteklius naudojančios ekonomikos kūrimas ir integruotos antrinių medžiagų, ypač svarbiausiųjų žaliavų, rinkos plėtojimas. Šiuo tikslu prašome Komisijos pristatyti Žiedinės ekonomikos aktą;

9. ES technologinių pajėgumų stiprinimas, skaitmeninės pertvarkos visuose pramonės sektoriuose spartinimas, pasinaudojimas duomenų ekonomikos teikiama galimybėmis, kartu užtikrinant privatumą ir saugumą, ir novatoriškų technologijų plėtros skatinimas. Prašome Komisijos iki 2025 m. birželio mėn. pateikti pasiūlymų šiuo atžvilgiu;

10. Europos talentų išnaudojimas ir investicijos į įgūdžius siekiant skatinti kokybiškų darbo vietų kūrimą visoje Sąjungoje. Sieksime stiprinti socialinį dialogą, puoselėti lygias galimybes ir mažinti nelygybę pagal Europos socialinių teisių ramstį;

11. plataus užmojo, tvirtos, atviros ir tvarios prekybos politikos, kurios pagrindas – PPO, ginančios ir propaguojančios ES interesus, ekonomikos įvairinimą ir atsparumą, vykdymas. Stiprinsime savo ekonominį saugumą, kartu išlaikydami atvirą ekonomiką ir kurdami tarptautines partnerystes;

12. konkurencingo, tvaraus ir atsparaus žemės ūkio sektoriaus sukūrimas, stabilios ir nuspėjamos ūkininkams skirtos sistemos užtikrinimas, jų padėties maisto tiekimo grandinėje stiprinimas ir sąžiningos konkurencijos užtikrinimas pasauliniu mastu ir vidaus rinkoje.

#### *Ateičiai pritaikytas finansavimas*

Konkurencingumo iššūkiams įveikti reikės reikšmingų investicijų, sutelkiant tiek viešąjį, tiek privatųjį finansavimą. Esame įsipareigoję išnagrinėti ir panaudoti visus įrankius ir priemones, kad galėtume pasiekti savo tikslus: daugiametę finansinę programą, kaip esminę priemonę mūsų strateginiams prioritetams įgyvendinti, kapitalo rinkų sąjungą, kad galėtume sutelkti privatųjį finansavimą, taip pat aktyvesnį Europos investicijų banko dalyvavimą. Išnagrinėsime galimybę parengti naujų priemonių. Toliau dirbsime, kad būtų nustatyti nauji nuosavi ištekliai.

Poreikis turėti vieningą atsaką yra kaip niekad stiprus. Raginame visas ES institucijas, valstybes nares ir suinteresuotuosius subjektus skubiai įgyvendinti ir realizuoti šį Naująjį Europos konkurencingumo susitarimą. Ateinančiais metais toliau teiksime tolesnes strategines gaires ir reguliariai apžvelgsime pažangą.

---

[1] Tuo nedaroma poveikio tam tikrų valstybių narių saugumo ir gynybos politikos specifiniam pobūdžiui.